

Институт по обща и неорганична химия
Българска академия на науките

информационен бюлетин

БРОЙ 7 / 28 МАЙ 2004

АКТУАЛНИ НОВИНИ

На 21 Май в големия салон на БАН се състоя тържествено събрание, на което Президентът на Републиката – Г-н Георги Първанов връчи наградите на академията “Марин Дринов” за най-добри млади учени и наградите за най-млади учени. За *Разработване на молекули-сонди за изследване на оксидни повърхности* награда “Марин Дринов” получи нашият колега н.с. II ст. д-р Михаил Михайлов. В категорията най-млади учени за *Откриване и изследване на явлението “Генериране на координационни ваканции при редукция на нанесени метални катиони”* бе награден нашият млад колега - химик Цветомир Венков. Използвам случая да пожелаая както на наградените колеги, така и на всички млади научни работници от института, много бъдещи творчески успехи.

ст.н.с. I ст. дхн Константин Хаджииванов

АДМИНИСТРАТИВНИ БЕЛЕЖКИ

С цел пестене на времето на служителите на ИОНХ се **Р А З Р Е Ш А В А** ползването на ксерокса на ИОНХ за лични нужди на служителите. Ползването да става срещу заплащане и да е в ограничен обем (**до 10 стр.** за седмица за служител).

АДМИНИСТРАТИВНИ БЕЛЕЖКИ

ИНФОРМАЦИЯ

за решения на НС на ИОНХ, взети на заседание, състояло се на 05.05.2004 г.

1. Председателят на НС на ИОНХ, ст.н.с. I ст. дхн П. Пешев, съобщи решението на Президиума на Висшата Атестационна Комисия, с което се дават права на НС на ИОНХ да предлага за избор на ВАК следните научни звания: старши научен сътрудник първа степен и старши научен сътрудник втора степен за научните специалности: неорганична химия (01.05.02), аналитична химия (01.05.04); химична кинетика и катализ (01.05.16) и химия на твърдото тяло (01.05.18).

2. НС на ИОНХ взе решение да бъде обявен конкурс за старши научен сътрудник първа степен по научната специалност 01.05.02 “Неорганична химия” за нуждите на лаборатория “Химични проблеми по опазване на околната среда” със срок за подаване на документите 3 (три) месеца.

3. След изчерпателно обсъждане, с явно гласуване членовете на НС на ИОНХ единодушно приеха вътрешния правилник за сключване на договори с външни организации и вътрешния правилник за сервизна дейност и услуги.

Изказана беше благодарност на ръководството на института и особено на заместник директора, ст.н.с. II ст. д-р Велин Николов, за изготвянето на вътрешните правилници на ИОНХ (пълният текст на правилниците е даден по-долу)

4. По предложение на проф. дхн Д. Клисурски, НС на ИОНХ взе решение да бъде поканен проф. дхн Я. Димитриев като гостуващ професор в ИОНХ за срок от един месец, считано от 1 юни 2004 г. В предложението беше отбелязана дългогодишната съвместна научно-изследователската дейност на проф. дхн Я. Димитриев с членове от Лабораторията на проф. дхн Д. Клисурски както и участието му като член в работата на НС на ИОНХ. Предвижда се проф. дхн Я. Димитриев да изнесе лекция пред Колоквиума на ИОНХ.

5. НС към ИОНХ взе решение конкурсът за научен сътрудник I-III ст. (обявен в ДВ – бр. 17/02.03.2004 г.) по специалност “Електрични, магнитни и оптични свойства на кондензираната материя” (шифър 01.03.26) да бъде пренасочен към НС на Института по физика на твърдото тяло – БАН след съгласуване с ръководството на Академията, тъй като НС на ИОНХ не е упълномощен да присъжда звания по тази специалност. За участие в този конкурс е подала документи д-р Ивалина Аврамова от лабораторията “Електронна спектроскопия” в ИОНХ.

6. НС на ИОНХ разгледа и прие доклада на проф. Баларев относно разширяване на работната програма на докторант Ясен Василев Пекунов със следните курсове: курс по “Кристализационни процеси” и курс по “Приложна неорганична химия”. Това е необходимо да се направи във връзка с допълнителните изисквания към докторантите завършили висшето си образование с образователна степен “бакалавър”, какъвто е случаят на г-н Пекунов.

7. НС на ИОНХ обсъди и прие молбата на н.с. I ст. д-р Албена Кирилова Чакърлова за командировка в Института по референтни материали и измервания към Съвместния научно-изследователски център на Европейската комисия в гр. Геел, Белгия за период от 12 месеца.

8. НС на ИОНХ прие молбата на Елица Божидарова Шинова, редовен докторант в ИОНХ, относно прекъсване на докторантурата ѝ за срок от три месеца считано от 1.05.2004 г., поради заминаването ѝ в Баварския геоинститут към Университета в град Байройт, Германия по научната програма на ЕС “Marie Curie Training Sites”.

9. НС на ИОНХ прие молбата на Пламен Младенов Николов, редовен докторант в ИОНХ, относно прекъсване на докторантурата му за срок от два месеца, считано от 01.05.2004 г. поради посещение на Лабораторията по индустриална химия към Факултета по инженерна химия в град Турку – Финландия.

ст.н.с. II ст д-р Наташа Трендафилова

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРАВИЛНИК

за сервизната дейност на ИОНХ-БАН
приет на заседание на НС на ИОНХ с протокол № 5 от 05.05.2004 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник конкретизира същността, условията за провеждане и начините на финансиране на сервизната дейност в ИОНХ.

Чл. 2. Сервизната дейност на ИОНХ обхваща:

2.1. Всички видове анализи на обекти (твърди, течни, газообразни), независимо от тяхното естество и сфера на приложение. Към сервизната дейност могат да спадат и случаите на подготовка на обекти за анализ, както и тълкуване на резултатите от анализите.

2.2. Всички случаи на еднократни или епизодични изработки на изделия, детайли на апаратури, апаратура и т.н., които не са обект на договор.

Чл. 3. Всяка дейност, предмет на настоящия правилник, може да бъде трансформирана и като дейност по договор при взаимно съгласие на страните.

Чл. 4. Възложители на сервизна дейност могат да бъдат:

- А) служители от ИОНХ;
- Б) служители от други институти на БАН;
- В) служители от висши учебни заведения;
- Г) представители на държавни организации, държавни или частни фирми и институти извън системата на БАН;
- Д) частни лица.

Чл. 5. С организирането на сервизната дейност се цели:

- разширяването на дейността на Института и отварянето му към икономическите субекти в страната и чужбина;
- набирането на допълнителни финансови средства в ИОНХ, необходими за поддържането и развитието на материалната база.

II. УСЛОВИЯ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СЕРВИЗНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 6. Сервизната дейност се осъществява от служители на ИОНХ, които имат нужната квалификация и разполагат с необходимата база, така че резултатът от дейността да пази и повишава авторитета на ИОНХ като научно-

изследователски колектив. Отговорни за спазването на това условие са ръководителите на лаборатории.

Чл. 7. Неразделна част от настоящия правилник е *списък на отделните дейности (анализи)*, включващ съдържанието, отговорника, изпълнителите и базова цена на всяка отделна дейност. Списъкът се одобрява от Научния съвет и се актуализира по необходимост. Базовата цена се формира от цената на материалните и нематериалните разходи, амортизация на апаратурата, режийни разноси (ток, вода и други) и труд. Цената на труда се определя на базата на основната заплата и съответните осигурителни вноски на изпълнителите на дейността.

Чл. 8. Отговорникът, изпълнителите и базовата цена се определят от ръководителите на лаборатории.

Чл. 9. Списъкът по **чл. 7** е на разположение на всеки ръководител на лаборатория, на ръководството и на счетоводния отдел на ИОНХ.

Чл. 10. Ръководството на ИОНХ се задължава да рекламира списъка по **чл. 7** по подходящ начин.

III. ФИНАНСОВИ УСЛОВИЯ ЗА СЕРВИЗНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 11. Основа за организиране на финансирането са базовите цени по списъка (**чл. 7**) и формалното разделяне на възложителите по групи (**чл. 4**).

Чл. 12. Цената за извършване на дадена конкретна дейност е процент от базовата цена, зависещ от групата, в която попада възложителят, а именно:

- за група А – от 0 до 100 % от базовата цена;
- за група Б – от 100 до 125 % от базовата цена;
- за групи В – от 100 до 150 % от базовата цена;
- за група Г – не по-малко от 150 % от базовата цена;
- за група Д – не по-малко от 150 % от базовата цена.

Конкретната стойност, съобразена с горните проценти, се определя от отговорника на дейността.

Чл. 13. Не се допуска невярно представяне на даден възложител по отношение на групата по **чл. 4**. При доказано подобно действие от страна на възложителя ръководството на ИОНХ е в правото си да забрани по-нататъшната извършване на дадения вид дейност за този възложител, като той компенсира разликите в цената. От страна на отговорника на дейността не се допуска произволна промяна на групата на възложителя.

Чл. 14. За групи А, Б и В се допуска извършването на дейност без заплащане при условие, че то се компенсира равностойно с насрещно извършване на вид услуга или предоставяне на нужен за конкретната дейност компонент (реактив,

прибор и т.н.). В този случай извършената дейност трябва да е равностойна на същата при заплащане.

Чл. 15. Не се заплащат за сервизни дейности онези случаи, които са свързани със съвместно изпълнение на дадена планирана изследователска задача или действащ договор, независимо от групата, в която попада възложителят.

Чл. 16. За групи Б, В, Г и Д предоставянето на резултатите от дадена дейност се извършва от отговорника и само след съответното заплащане (на касата или по банков път).

Чл. 17. Счетоводният отдел на ИОНХ открива партии за всеки отделен вид дейност. Титуляр на партидата и единствен, който може да разполага със средствата по нея, е отговорникът на дейността.

Чл. 18. Приходите от сервизната дейност се разпределят както следва:

18.1 За приходите от група А – 100 % като партида за поддържане на апаратурите и компенсирание на материалните разходи по дейността.

18.2 За приходите от групи Б, В, Г и Д –

- 80 % от сумата към партида за дейността. Тези средства са на разположение на отговорника на дейността и се използват за поддържане на апаратурата и за компенсирание на материалните и нематериалните разходи по дейността.
- 10 % от сумата се изразходват от Института като режимни разноси (инфраструктура, отопление, счетоводство и т.н.);
- 10 % от сумата се отделя в партида “Сервизни анализи” на ИОНХ.

18.3 За разходите по партида “Сервизни анализи” по **чл. 18.2** ръководството на института дава отчет пред НС на ИОНХ.

Чл. 19. Всички специфични ситуации, свързани с условията, организирането, цените или разпределението на средствата, се решават оперативно между отговорника на дейността, ръководителя на лабораторията и Директора на Института.

Чл. 20. Нерешени въпроси по **чл. 19** се решават от Научния съвет на ИОНХ.

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 21. Правилникът влиза в сила от датата на приемането му от Научния съвет и подлежи на актуализация при необходимост.

Чл. 22. При обнародване на общодържавни наредби или наредби на ЦУ БАН, с които правилникът влиза в противоречие, последният подлежи на преразглеждане.

ПРАВИЛНИК

за сключване и изпълнение на договори между ИОНХ-БАН и външни възложители

Приет на заседание на НС на ИОНХ с протокол № 5 от 05.05.2004 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник е съобразен с Правилника на БАН за договори между ПНЗ и външни възложители, както и с общите трудови и финансови разпоредби за страната.

Чл. 2. Правилникът конкретизира начините за сключване, за изпълнение и за финансиране на договорите, както и вътрешното разпределение на постъпилите суми.

Чл. 3. Правилникът предоставя възможност за допълнителна дейност на служителите на ИОНХ, резултат от която са както допълнителни средства за ИОНХ, подпомагащи нормалната му дейност, така и допълнителни възнаграждения на служителите, участващи в допълнителната дейност.

II. СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ

Чл. 4. ИОНХ сключва договори с юридически и физически лица - възложители - за изпълнение на задачи (разработване на технологии, предаване на технологии, продаване на технологии, разработване на методики, разработване на апаратури, получаване на материали, сервизна дейност и т.н.) в рамките на компетентността и съответстващи на квалификацията на служителите и на нивото на материалната база.

Чл. 5. Договорът може да бъде сключен между възложителя, от една страна, и ИОНХ, от друга. В този случай той се подписва от Директора на Института и главния счетоводител. Изследователският колектив се формира по предложение на Директора или по инициатива на ръководителя на колектива и се утвърждава с възлагателна заповед. Промени в състава на колектива се правят по предложение на ръководителя и се утвърждават от Директора.

Чл. 6. Договорът може да бъде сключен между възложителя, от една страна, и ръководителя на колектива, от друга. В този случай той се подписва от ръководителя на колектива, а Директорът и главният счетоводител го подписват само като представители на базовата организация. Изследователският колектив се определя от ръководителя на колектива.

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА ДОГОВОРА

Чл. 7. Всеки договор задължително съдържа следните раздели:

1. Предмет на договора и общо описание на естеството на дейностите.
2. Срокове за изпълнение по етапи.
3. Начини и условия за приключване на етапите и на договора като цяло.
4. Задължения и права на страните по договора.
5. Санкции при неизпълнение на договорените клаузи.
6. Патентно – правна защита.
7. Цена на договора и на отделните етапи.
8. Конфиденциалност по договора.
9. Други раздели, отразяващи спецификата на конкретния договор.

Чл. 8. Неразделна част от договора са: задание, план-програма и финансова сметка за разходите по договора, като приложение. Приложението се подписва от Директора на ИОНХ при сключване на договор по **чл. 5** и само от ръководителя на колектива при сключване на договора по **чл. 6**.

IV. ФИНАНСИРАНЕ НА ДОГОВОРА И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СУМИТЕ

Чл. 9. Общата цена на договора се определя по взаимно съгласие между договарящите се страни. Това съгласие включва и сроковете и сумите за всеки отделен етап.

Чл. 10. Общата цена на договора трябва да бъде съобразена със следните разходи:

1. Материални разходи и разходи за амортизация на апаратурите.
2. Нематериални разходи, включващи командировки, рекламна дейност, проучвания и т.н.
3. Разходи за подизпълнители, предмет на подизпълнителски договори (ако има такива).
4. Възнаграждения за преки изпълнители.
5. Възнаграждения за косвени изпълнители, подпомагащи изпълнението на договора (финансово осигуряване, администриране и т.н.).
6. Осигурителни вноски към разходите по т. 4 и 5.
7. Режимни разходи за ИОНХ.
8. Отчисления за партия “Развитие”.

9. Други разходи, неупоменати в точки 1 – 8.

Чл. 11. Разходите по **чл. 10**, т. от 1 до 3 са специфични за всеки договор и не се регламентират.

Чл. 12. Възнагражденията за косвени и преки изпълнители и присъщите към тях осигуровки (**чл. 10**, т. 4, 5 и 6) не трябва да превишават 45 % от общата цена на договора.

Чл. 13. Разпределението на възнагражденията по **чл. 12** става по решение на ръководителя на договора. То не може да бъде променяно от ръководството на Института. Резултатите от труда на учените по договора се считат за произведение на науката по смисъла на данъчните нормативни разпоредби (ЗОДФЛ).

Чл. 14. Режимните отчисления за ИОНХ (**чл. 10**, т. 7) са 10 % от общата сума на договора. В специфични случаи, след съгласуване с Директора и главния счетоводител, се допускат режимни отчисления до 30 %.

Чл. 15. При сключване на договора се предвиждат не по-малко от 10 % отчисления за партия “Развитие” на ИОНХ (**чл. 10**, т. 8).

Чл. 16. Сумата над 10 % по **чл. 15** остава в партия “Развитие” на лабораторията (лабораториите) – изпълнител (изпълнители) на договора.

Чл. 17. Разходите по **чл. 15** и **чл. 16** се докладват от Директора на института и от ръководителя на договора пред НС на ИОНХ.

Чл. 18. Когато спецификата на даден договор изисква друго разпределение на финансовите средства, ръководителят на договора аргументира предложението си пред НС и последният взема решение. При несъгласие с решението ръководителят не е длъжен да сключи договор.

V. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 19. Всички незасегнати в настоящият правилник условия по договорите трябва да отговарят на общия за БАН правилник за договорите.

Чл. 20. Правилникът влиза в сила от датата на приемането му от НС на ИОНХ и се актуализира при необходимост.

Чл. 21. При възникване на нови наредби за БАН или на нови общи за страната разпоредби, поставящи правилника в противоречие, последния се преразглежда и актуализира.

Чл. 22. Настоящият правилник не се отнася за случаите на финансиране или спонсориране на научно-изследователска дейност по договори с МОНТ, по програми на Европейския съюз и НАТО и други, които имат собствени правила за разпределение на финансирането.

ОТКРИТ ФОРУМ

Благодарение на временния достъп до базата данни "ISI Web of Knowledge", в секцията *Съществени научни показатели* може да се направи справка за най-цитираните статии в областта на химията с български автори, съгласно критериите на ISI (≥ 10 цитирания годишно). Ето последното подреждане на тези статии за България. След номера е показан броят на цитатите.

доц. д-р Г. Вайсилов -
ХФ на СУ "Св. Кл. Охридски"

TOP PAPERS FOR BULGARIA IN CHEMISTRY

- ❶ 89 *Identification of Neutral and Charged N_xO_y Surface Species by IR Spectroscopy*
Hadjiivanov K.I., Catal. Rev. - Sci. Eng., 42 (2002) 71-144.
Bulgarian Acad. Sci., Inst. Gen. & Inorgan. Chem., Bulgaria.
- ❷ 76 *FT-IR Study of $NO+O_2$ Co-Adsorption on H-ZSM-5: Re-assignment of the 2133 cm^{-1} Band to NO^+ Species*
Hadjiivanov K.; Saussey J.; Freysz J.L.; Lavalley J.C., Catal. Lett., 52 (1998) 103-108.
Bulgarian Acad. Sci., Inst. Gen. & Inorgan. Chem., Bulgaria.
- ❸ 76 *Structural and Physicochemical Features of Titanium Silicates*
Vayssilov G., Catal. Rev. - Sci. Eng., 39 (1997) 209-251.
Univ. Sofia, Fac. Chem., Bulgaria.
- ❹ 70 *Mechanism of Zeolite a Nanocrystal Growth from Colloids at Room Temperature*
Mintova S.; Olson N.; Valtchev V.; Bein T., Science, 283 (1999) 958-960.
Bulgarian Acad. Sci., Cent. Lab. Mineral & Crystallog., Bulgaria.
- ❺ 32 *Laser-Induced Population Transfer by Adiabatic Passage Techniques*
Vitanov N.; Halfmann T.; Shore B.; Bergmann K., Ann. Rev. Phys. Chem., 52 (2001) 763
Univ. Sofia, Dept. Phys. and Bulgarian Acad. Sci., Inst. Solid State Phys., Bulgaria.

- 6 19 *Gram-scale Synthesis of Monodisperse Gold Colloids by the Solvated Metal Atom Dispersion Method and Digestive Ripening and Their Organization into Two- and Three Dimensional Structures*
Stoeva S.; Klabunde K.; Sorensen C.; **Dragieva I.**, J.A.C.S., 124 (2002) 2305-2311.
Bulgarian Acad. Sci., Cent. Lab. Electrochem. Power Sources, Bulgaria.
- 7 17 *Characterization of Oxide Surfaces and Zeolites by Carbon Monoxide as an IR Probe Molecule*
Hadjiivanov K.; **Vayssilov G.**, Adv. Catal., 47 (2002) 307-511.
Bulgarian Acad. Sci., Inst. Gen. & Inorgan. Chem., Bulgaria.
Univ. Sofia., Fac. Chem., Bulgaria.
- 8 6 *Oxidation of Supported Rhodium Clusters by Support Hydroxyl Group*
Vayssilov G.; Gates B.; Rosch N., Angew. Chem. Int. Ed., 42 (2003) 1391-1394.
Univ. Sofia, Fac. Chem., BU-1126 Sofia, Bulgaria.
- 9 6 *Thermodynamically Consistent Description of the Work to Form a Nucleus of any Size*
Kashchiev D., J. Chem. Phys., 118 (2003) 1837-1851.
Bulgarian Acad. Sci., Inst. Phys. Chem., Bulgaria.

Главен редактор ст.н.с. II ст. д-р Пламен Стефанов;
редактор н.с. I ст. д-р Елена Иванова.

Материали за публикуване се изпращат на адрес:
ivanova@igic.bas.bg